

ΘΕΜΑ: Σύνδεση προτάσεων

- ✓ **Πρόταση** είναι μια ομάδα λέξεων που είναι τοποθετημένες ή μια δίπλα στην άλλη σύμφωνα με τους γραμματικούς και συντακτικούς κανόνες και έχει κάποιο νόημα.
- ✓ Για να υπάρξει μια πρόταση πρέπει να υπάρχει ή να εννοείται η βασικότερη μονάδα του λόγου που είναι το **ρήμα**.
- ✓ Με βάση τα παραπάνω θα μπορούσαμε να πούμε ότι **κάθε ρήμα αποτελεί και ξεχωριστή πρόταση.**

Κύριες ή ανεξάρτητες, είναι εκείνες που έχουν ολοκληρωμένο νόημα και μπορούν να σταθούν μόνες τους στον λόγο.

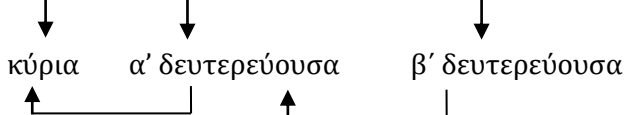
π.χ. *Η μέρα φαίνεται βροχερή.*

Δευτερεύουσες ή εξαρτημένες, είναι εκείνες που το περιεχόμενό τους αποκτά νόημα σε σχέση με μια άλλη πρόταση και δε στέκονται μόνες τους στον λόγο. Οι προτάσεις αυτές εξαρτιούνται από την κύρια πρόταση την οποία συμπληρώνουν ή προσδιορίζουν.

π.χ. *Όταν διαβάσεις αυτό το βιβλίο (δευτερεύουσα), θα μάθεις πολλά χρήσιμα πράγματα (κύρια)*

Μια δευτερεύουσα πρόταση μπορεί να εξαρτάται όχι από μια κύρια αλλά από μια άλλη δευτερεύουσα, π.χ.

Θέλω να φάω κάτι καλό, επειδή πείνασα πάρα πολύ.

Η α' δευτερεύουσα εξαρτάται από την κύρια ενώ η β' δευτερεύουσα εξαρτάται από την α' δευτερεύουσα

Συμπεράσματα:

1. Μια κύρια πρόταση στέκεται μόνη της στον λόγο.
2. Μια δευτερεύουσα **δεν** στέκεται μόνη της στον λόγο, γι' αυτό εξαρτάται από μια κύρια.
3. Η δευτερεύουσα **εισάγεται** (αρχίζει) με **σύνδεσμο** ή **αναφορική αντωνυμία** (ο οποίος, όσος, που, ό,τι) ή **αναφορικό επίρρημα** (όπου).
4. Από μια κύρια μπορεί να εξαρτάται **μία** ή **περισσότερες** δευτερεύουσες προτάσεις.
5. Μια δευτερεύουσα πρόταση μπορεί να εξαρτάται και από μια άλλη **δευτερεύουσα**.

Η σύνδεση των προτάσεων γίνεται με τρεις τρόπους:

- 1) Με παράταξη (παρατακτική σύνδεση)
- 2) Με υπόταξη (υποτακτική σύνδεση)
- 3) Με ασύνδετο σχήμα

Αναλυτικά:

1) **ΠΑΡΑΤΑΚΤΙΚΗ ΣΥΝΔΕΣΗ:** Συνδέονται με αυτό τον τρόπο δύο όμοιες προτάσεις (δύο κύριες ή δύο όμοιες δευτερεύουσες) K+K, Δ+Δ

π.χ. *Βαρέθηκα και έφυγα.*: εδώ συνδέονται με τον παρατακτικό σύνδεσμο και δύο κύριες προτάσεις.

Πιστεύω ότι είναι πολύ φιλότιμος και θα προσδεύσει.: εδώ συνδέονται με τον παρατακτικό σύνδεσμο και δύο ίδιες δευτερεύουσες προτάσεις.

Η στίξη στην παρατακτική σύνδεση

- Πριν από τους διαχωριστικούς συνδέσμους ή, είτε δεν μπαίνει κόμμα.
- Σχεδόν ποτέ δεν μπαίνει κόμμα πριν από το συμπλεκτικό σύνδεσμο και.
- Βάζουμε πάντα κόμμα πριν από το αλλά και.

Η παρατακτική σύνδεση χρησιμοποιείται για κείμενα απλά, καθημερινού λόγου.

2) **ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ ΣΥΝΔΕΣΗ:** Συνδέονται με αυτό τον τρόπο δύο διαφορετικές προτάσεις (κύρια με δευτερεύουσα ή δύο διαφορετικές δευτερεύουσες)

π.χ. Πάρε με τηλέφωνο, **όταν** έρθεις.: εδώ συνδέονται με τον υποτακτικό σύνδεσμο **όταν** μια κύρια και μια δευτερεύουσα πρόταση.

Πιστεύω **ότι** θα έρθει, **αν και** βρέχει.: εδώ συνδέονται τρεις προτάσεις, όλες με υποτακτική σύνδεση.

Η πρώτη (κύρια) με τη δεύτερη (δευτερεύουσα) μέσω του υποτακτικού συνδέσμου **ότι** και η δεύτερη (δευτερεύουσα) με την τρίτη, που είναι μεν δευτερεύουσα, αλλά διαφορετική με τον υποτακτικό σύνδεσμο **αν και**.

Η υποτακτική σύνδεση εκφράζει σύνθετες, λογικές συσχετίσεις και δίνει την εντύπωση ότι ο λόγος είναι περισσότερο οργανωμένος και επεξεργασμένος (Νεοελληνική Γλώσσα, σελ. 16)

3) **ΑΣΥΝΔΕΤΟ ΣΧΗΜΑ:** Συνδέονται με αυτό τον τρόπο δύο όμοιες προτάσεις (δύο κύριες ή δύο όμοιες δευτερεύουσες). Η σύνδεση γίνεται με κόμμα (,)

π.χ. Έφαγαν, ήπιαν, κοιμήθηκαν: εδώ συνδέονται τρεις όμοιες προτάσεις (κύριες) με το κόμμα (ασύνδετο σχήμα).

Το ασύνδετο σχήμα δίνει αμεσότητα και απλότητα στον προφορικό λόγο, χρησιμοποιείται σε παραμύθια, παροιμίες, δημοτικά τραγούδια και επίσης χρησιμοποιείται στην λογοτεχνία για να εκφράσει γρήγορη, ζωντανή και ζωηρή εξέλιξη των γεγονότων.

Παρατακτική	Υποτακτική
• Χρησιμοποιείται ιδιαίτερα στο δημοσιογραφικό λόγο, προκειμένου να εντυπώνεται το εκάστοτε μήνυμα 1) πιο εύκολα2) πιο γρήγορα και3) αβίαστα στη μνήμη του καταναλωτή.• Αυτός ο τρόπος σύνδεσης δεν προϋποθέτει σύνθετες αλλά απλές δομές και νοήματα προκειμένου να καταστεί ο λόγος αμεσότερος και κάποτε εκφραστικότερος.	• Χρησιμοποιείται ιδιαίτερα στον πεζό, γραπτό λόγο, προκειμένου να αποδώσει ένα πιο σύνθετο, επίσημο και λόγιο ύφος.• Οι επιστημονικές εργασίες και οι ομιλίες διαρθρώνονται καλύτερα μέσα από αυτόν τον τρόπο σύνδεσης.